

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни Навчальна практика (пропедевтична з фаху)			
		Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент</i>			
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка				
Спеціальність	014 «Середня освіта (Природничі науки)»				
Освітня програма	«Середня освіта (Природничі науки)»				
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)				
Форма навчання	денна				
Курс	4				
Семестр	7				
Обсяг дисципліни	Кредити	1,5	Години	45	
	Лекційні				
	Практичні/семінарські				
	Лабораторні				
	Самостійна робота			45	
Семестровий контроль	-				
Викладач	<i>Форостовська Тетяна Олександрівна, кандидат педагогічних наук</i>				
Контактна інформація	<i>forostovskaja67@gmail.com</i>				
Кафедра	<i>Кафедра природничих наук і методик їхнього навчання</i>				
Факультет	<i>Факультет математики, природничих наук та технологій</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<i>Предметом вивчення дисципліни є мета, зміст, форми, методи, засоби навчання хімії, біології та основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти, а також контроль та оцінювання навчальних досягнень школярів.</i>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	<i>Пропедевтична практика проводиться з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення дисциплін професійної підготовки, формування професійних компетенцій майбутніх учителів про закономірності, види і способи роботи вчителя на уроках хімії, біології та основ здоров'я шляхом аналізу безпосередніх спостережень за його педагогічною діяльністю, творчою навчальною діяльністю учнів та самоспостереженням в процесі підготовки та проведення уроків хімії, біології та основ здоров'я.</i>				
Компетентності	Дисципліна «Навчальна практика (пропедевтична з фаху)» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей: Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук та природничих наук,				

фізики, хімії, біології і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

• **Загальні компетентності:**

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення, зберігання, аналізу перетворювати і передавати інформації з різних джерел природничого характеру, критично оцінюючи її.

ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Предметні (спеціальні фахові) компетентності:

ФК1. Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з природничих наук, фізики, хімії, біології та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології при вирішенні професійних завдань при вивченні Всесвіту і природи Землі як планети.

ФК2. Володіння математичним апаратом природничих наук, фізики, хімії, біології.

ФК3. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК4. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти.

ФК5. Здатність до організації і проведення освітнього процесу з природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти.

ФК6. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології.

ФК7. Здатність до організації і проведення позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти.

ФК8. Здатність до рефлексії та самоорганізації професійної діяльності.

ФК9. Забезпечення охорони життя і здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК10. Знання психолого-педагогічних аспектів навчання і виховання учнів середньої школи.

ФК11. Здатність характеризувати досягнення природничих наук та їх ролі у житті суспільства; формування цілісних уявлень про природу, використання природничо-наукової інформації на основі оперування базовими загальними закономірностями природи.

ФК12. Розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства і шляхи вирішення глобальних проблем, враховуючи позитивний потенціал та ризики використання надбань природничих наук, фізики, хімії, біології, техніки і технологій для добробуту людини й безпеки довкілля.

Програмні результати*(Чому можна навчитися)*

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:

ПРНЗ1. Знає і розуміє вимоги освітнього стандарту і освітньої програми інтегрованого курсу «Природознавство» в основній школі, а також способи інтеграції природничих знань у шкільних курсах кожної із природничих наук та інтегрованих курсів природознавства.

ПРНЗ2. Демонструє знання та розуміння основ природничих наук, фізики, хімії, біології та знає загальні питання методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології з використанням сучасних цифрових ресурсів, методики шкільного фізичного експерименту, техніки хімічного експерименту, методики організації практики з біології, методики вивчення окремих тем шкільного курсу природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРНЗ3. Знає й розуміє математичні методи природничих наук, фізики, хімії, біології та розділів математики, що є основою вивчення курсів загальної та теоретичної фізики, ботаніки, зоології, анатомії людини, фізіології людини і тварин, фізіології рослин, а також загальної, неорганічної та органічної хімії.

ПРНЗ4. Знає основні психолого-педагогічні теорії навчання, інноваційні технології навчання природничих наук, фізики, хімії, біології, актуальні проблеми розвитку педагогіки та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРНЗ5. Знає форми, методи і засоби контролю та корекції знань учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРНЗ6. Знає зміст та методи різних видів позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРНЗ7. Знає основи безпеки життєдіяльності, безпечного використання обладнання кабінетів фізики, хімії, біології.

ПРНУ2. Володіє методикою проведення сучасного експерименту, здатністю застосовувати всі його види в освітньому процесі з природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРНУ3. Розв'язує задачі різних рівнів складності шкільного курсу природничих наук, фізики, хімії, біології.

ПРНУ5. Проектує різні типи уроків і конкретну технологію навчання природничих наук, фізики, хімії, біології та реалізує їх на практиці із застосуванням

сучасних інформаційних та комп'ютерних технологій, розробляє річний, тематичний, поурочний плани.

ПРНУ6. Застосовує методи діагностування досягнень учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології, добирає й розробляє завдання для тестів, самостійних і контрольних робіт, індивідуальної роботи.

ПРНУ7. Уміє знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, насамперед за допомогою інформаційних, цифрових і хмарних технологій.

ПРНУ8. Самостійно вивчає нові питання природничих наук, фізики, хімії, біології та методика навчання природничих наук, фізики, хімії, біології за різноманітними інформаційними джерелами.

ПРНУ9. Формує в учнів основи цілісної природничо-наукової картини світу через міжпредметні зв'язки фізики, хімії, біології, географії, відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство».

ПРНУ10. Застосовує методи навчання природознавства, методика систематизації знань про природу, позаурочні форми організації навчання природознавства, засоби навчання природознавства.

ПРНУ11. Дотримується правових норм і законів, нормативноправових актів України, усвідомлює необхідність їх дотримання.

ПРНК1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при навчанні природничих наук, фізики, хімії, біології в школі.

ПРНК2. Пояснює фахівцям і не фахівцям стратегію сталого розвитку людства та екологічної безпеки і шляхи вирішення глобальних проблем людства

ПРНА1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.

ПРНА2. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності.

Зміст дисципліни

Під час проходження практики студент повинен ознайомитися з:

- системою освітньої та позакласної роботи закладу загальної середньої освіти;

	<ul style="list-style-type: none"> – порядком ведення шкільної документації (календарне планування уроків з хімії, біології та основ здоров'я у 6–9 класах; матеріальне обладнання класної кімнати; класний журнал; особові справи учнів; плани позакласної виховної роботи; групи продовженого дня; щоденники та ін.); – дослідження освітнього процесу у навчальному закладі, його особливостей, умов, які забезпечують його продуктивність; – специфікою методики роботи вчителя хімії, біології, здоров'я людини в умовах очного, змішаного або дистанційного навчання, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків між професіоналізмом учителя та продуктивністю діяльності дітей ;; – специфікою позакласної роботи з фаху; – можливостями підвищення кваліфікації вчителів. <p>Під час практики студент повинен набути вміння та навички, що дозволяють йому:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивчати досвід роботи вчителів школи, проводити методичний аналіз їхньої роботи; – методично вірно визначати організаційні форми, методи і засоби проведення уроків у відповідності з метою та завданням; – оволодіти навичками проведення уроків або окремих частин уроку з застосуванням інформаційних технологій та освітніх платформ; – оволодіти навичками організації і проведення позакласної роботи з предмета з використанням сучасних інформаційних засобів; – вірно визначити мету уроку і засоби для її досягнення; – готувати дидактичні матеріали до уроків; – вміти стимулювати інтерес й активність учнів до вивчення хімії, біології та основ здоров'я; – вміти проводити методичний аналіз уроків та позакласних заходів.
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності. В процесі вивчення дисциплін застосовується накопичувана система оцінювання рівня успішності студентів, здійснюється контроль і накопичення балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність студента упродовж періоду вивчення дисципліни.</p>

	<p><i>Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума за самостійну роботу. Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за кредитно-трансферною накопичувальною системою (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінки за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно), за шкалою ЄКТС – підсумки семестрового контролю заноситься у Відомість обліку успішності, Залікову книжку студента. Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем. У випадку отримання менше 60 балів (FX,F в ЄКТС) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково має пройти повторно практику для ліквідації академзаборгованості..</i></p>
<p>Політика курсу</p>	<p><i>Норми етичної поведінки. Відповідно до діючого в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка Положення про академічну доброчесність, всі учасники освітнього процесу в університеті повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури;</i></p> <p><i>підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності;</i></p> <p><i>підвищувати престиж університету досягненнями в навчанні та науково-дослідницькій діяльності;</i></p> <p><i>дбайливо ставитися до університетського майна.</i></p> <p><i>Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Студенти не видають за свої результати роботи інших людей. При використанні чужих ідей і тверджень у власних роботах обов'язково посилаються на використані джерела інформації. Під час оцінювання результатів навчання не користуються недозволеними засобами, самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання.</i></p> <p><i>Відвідування практики. Очікується, що всі студенти відвідають усі практики. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем</i></p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898) https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti 2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 класи (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 29.05.2015 № 585). – Режим доступу: http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html 3. Наказ МОН № 371 від 05.05.2008 р. “Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти”. [Електр. ресурс]. – режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0371290-08>

4. Наказ МОН №601 від 20.07.2004 р. ‘Про затвердження Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів’. [Електр. ресурс]. – режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1121-04>

5. Наказ МОН № 1423 від 14.12.2012 р. Про затвердження Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів [Електр. ресурс]. –режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0410-20#Text>

ХІМІЯ

1. Блажко О. А. Загальна методика навчання хімії: навч. посіб. для студ. хім. спец. вищих пед. навч. закл. Вінниця : Едельвейс і К, 2008. 241 с.

2. Блажко О. А. Загальна методика навчання хімії: навч. посіб. для студ. хім. спец. вищих пед. навч. закл. 2-ге вид. Вінниця : Планер, 2012. 241 с.

3. Буринська Н.М. Викладання хімії у 8-9 класах загальноосвітніх навчальних закладів: Методичний посібник для вчителів. К.: Ірпінь: Перун, 2001. 240 с.

4. Іванова Р.Г., Савич Т.З., Чертков І.Н. Самостійні роботи учнів з хімії. К.: Рад. шк., 1986. 216 с.

5. Квас В. М., Форостовська Т. О. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів з методики викладання хімії. Навчально-методичний посібник. Кіровоград: «Поліграфія», 2012. 101 с.

6. Максимов О.С. Методика викладання хімії: Практикум: Навч. посіб. К.: Вища школа, 2004. 167с.

7. Марцинко О. Е. Методика викладання хімії: методичні вказівки та завдання для самостійної роботи / под. ред. проф. І. Й. Сейфулліної. Одеса: «Одеський національний університет імені І. І. Мечникова», 2015. 60 с.

8. Методика викладання шкільного курсу хімії: Посібник для вчителя/ Н.М.Буринська, Л.П. Величко, Л.П.Липова та ін.; Під ред. Н.М.Буринської. К.: Освіта, 1991. 350 с.

9. Навчання хімії у старшій школі на академічному рівні: монографія/ Величко Л. П., Буринська Н. М., Вороненко Т. І., Лашевська Г. А., Титаренко Н. В. К.: Педагогічна думка, 2013. 248 с.

10. Навчання хімії учнів основної школи: методичний посібник / Величко Л.П., Вороненко Т.І., Нетрибійчук О.С.. — К.: «КОНВІ ПРІНТ», 2019 — 192 с. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/chem_2019-.pdf

11. Пасічник М.В., Ющишина Г.М., Гаркович О.Л. Методика навчання хімії (навчальний посібник). Миколаїв. 2018 - 260 с. http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/782/1/%D0%9F%D0%B0%D1%81%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2C%20%D0%AE%D1%89%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B0%2C%20%D0%93%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%85%D1%96%D0%BC%D1%96%D1%97.pdf

12. Савчин М.М. Хімія. Завдання для тематичного оцінювання. 10 клас. Львів: ВНТЛ, 2001. 120 с.

13. Форостовська Т. О. Практикум з методики викладання хімії.

Навчально-методичний посібник. Кіровоград: «Поліграфія», 2012. 101 с.

14. Чайченко Н.Н. Современная методика формирования у школьников теоретических знаний по основам химии. Суми : Нота Бене, 2001. 163 с.

15. Шиян Н. І. Шкільний курс хімії та методика його викладання. Навчальний посібник. URL:
<https://studfile.net/preview/4484189/>

16. Ярошенко О. Г., Блажко О. А. Групова робота учнів на семінарських заняттях з хімії : 8-9 кл. [Текст]: метод. посіб. для вчителів загальноосвітніх навч. закл. К. : Станіца-Київ, 2006. 119 с.

17. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика (на матеріалі вивчення хімії). К.: Партнер, 1997.208 с.

18. Ярошенко О.Г. Проблеми групової навчальної діяльності школярів: дидактико методичний аспект. К.: Станіца, 1999.245 с.

Підручники:

1. Хімія. Електронні версії підручників для учнів 7-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу:

<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/elektronni-versiyipidruchnikiv-dlya-uchniv-7-h-klasiv-2/himiya-7-klas/>

2. Хімія. Електронні версії підручників для учнів 8-х класів.

[Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://imzo.gov.ua/elektronni-versiyi-pidruchnikiv-dlya-uchniv-8-h-klasiv/himiya-8-klas/>

3. Хімія. Електронні версії підручників для учнів 9-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу:

<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/elektronni-versijipidruchnykv-dlya->

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/main> – МОН України

2. <https://fizmet.org> – методика навчання фізики в середній школі

3. <http://ostriv.in.ua> – освітній інтернет-портал «Острів знань»

4. <http://naurok.com.ua> – освітній інтернет-портал «На урок»

5. <http://aufu.inhost.com.ua> – Всеукраїнська громадська організація «Асоціація учителів фізики: «Шлях освіти – XXI»;

6. <http://osvita.ua> – освітній портал

7. <http://vseosvita.ua> – освітній інтернет-портал «Всеосвіта»

8. <https://www.ed-era.com> – студія онлайн-освіти

9.

<https://phet.colorado.edu/uk/simulations/filter?subjects=physics&type=html,prototype> – інтерактивні симуляції з фізики

10. <https://arbook.info/> – онлайн платформа для вчителів та учнів з використанням технологій доповненої реальності

11. <https://teachfromanywhere.google/intl/uk/#for-teachers> – навчайте, де б ви не були – інструменти Google для освіти

12. <https://sites.google.com/view/gwua2223> – цифрові інструменти для Google-освіти – навчальний курс

БІОЛОГІЯ

Підручники:

6 клас: <https://pidruchnyk.com.ua/biologija6>

1. Біологія : підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.І. Остапченко та ін. – К.: Генеза, 2014. – 224 с. с іл.
2. Біологія: підруч. для 6-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / І. Ю. Костіков та ін. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2014. – 256 с. с іл.
7 клас: <https://pidruchnyk.com.ua/biologija7>
3. Біологія : підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.І. Остапченко та ін. – К.: Генеза, 2020. – 208 с. с іл.
4. Біологія: підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. І. Соболев. – Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка», 2015. – 288 с. с іл.
5. Біологія: підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. І. Соболев. – Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка», 2007. – 296 с. с іл.
6. Біологія: підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Д.А. Шабанов, М.О. Кравченко. Київ: Грамота, 2015. – 272 с. с іл.
7. Біологія: підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / І. Ю. Костіков та ін. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2015. – 255 с. с іл.
8. Біологія : підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М.М. Мусієнко та ін. – К.: Генеза, 2007. – 288 с. с іл.
9. Біологія: підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Р. Льченко та ін. – Полтава: «Довкілля-К», 2007. – 241 с. с іл.
8 клас: <https://pidruchnyk.com.ua/biologija8>
10. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. І. Соболев. – Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка», 2016. – 288 с. с іл.
11. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. І. Соболев. – Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка», 2021. – 240 с. с іл.
12. Біологія : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.Ю. Матяш та ін. – К.: Генеза, 2021. – 256 с. с іл.
13. Біологія : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.Ю. Матяш та ін. – К.: Генеза, 2016. – 288 с. с іл.
14. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / К. М. Задорожний. – Х: Вид-во «Ранок», 2021. – 240 с. с іл.
15. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / К. М. Задорожний. – Х: Вид-во «Ранок», 2016. – 240 с. с іл.
16. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.Й. Міщук та ін. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 280 с. с іл.
17. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Жолос та ін. – Х: ФОЛЮ, 2016. – 304 с. с іл.
18. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Костильов та ін. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. – 288 с. с іл.
19. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Т.І. Базанова та ін. – Київ: Літера ЛТД, 2016. – 256 с. с іл.
20. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.М. Рибалко та ін. – Київ: УОВЦ Оріон, 2016. – 272 с. с іл.
21. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С.В. Страшко та ін. Київ: Грамота, 2016. – 288 с. с іл.
22. Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.В. Серебряков та ін. Київ: Грамота, 2008. – 288 с. с іл.
9 клас: <https://pidruchnyk.com.ua/biologija9>
23. Біологія : підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. /Р. В.

- Шаламов та ін. – Харків : Соняшник, 2017. – 352 с. с іл.
24. Біологія : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.І. Остапченко та ін. – К.: Генеза, 2017. – 256 с. с іл.
25. Біологія: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С.В. Межжерін та ін. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2017. – 288 с. с іл.
26. Біологія : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ О. А. Андерсон та ін. – К. : Школяр, 2017. – 256 с. с іл.
27. Біологія: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С.В. Страшко та ін. Київ: Грамота, 2017. – 240 с. с іл.
28. Біологія: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С.В. Страшко та ін. Київ: Грамота, 2019. – 240 с. с іл.
29. Біологія: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. І. Соболев. – Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка», 2017. – 288 с. с іл.
30. Біологія : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.Ю. Матяш та ін. – К.: Генеза, 2009. – 272 с. с іл.
31. Біологія: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.В. Степанюк та ін. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 288 с. с іл.
32. Біологія: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Т.І. Базанова та ін. – Харків : Світ дитинства, 2009. – 296 с. с іл.
- Навчальна програма
34. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Біологія 6-9 класи. – 2017. – 52. с.
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
- Інформаційні ресурси
1. https://library.udpu.edu.ua/library_files/381376.pdf – Курс методики викладання біології в модулях
 2. http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3038/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%B5_5%20%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf – Методика навчання біології. Практичний курс
 3. http://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/29/1/Biologia_oglad.pdf – Бібліографічний огляд літератури «Методика викладання біології»
 4. <http://surl.li/epppz> – Методика викладання біології у вищих навчальних закладах
 5. https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/296605/mod_resource/content/1/%D0%9C%D0%92%D0%91%202018.doc – Методика викладання біології
- ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я**
1. Основи здоров'я. 6 – 9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. [Електр. ресурс]. – режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/Navch.progr.2022.osnovy.zdorovia-6-9.pdf>
 2. Основи здоров'я. Електронні версії підручників для учнів 7-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу:
<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/elektronni-versiyi-pidruchnikiv-dlya-uchniv-7-h-klasiv-2/osnovi-zdorov-ya-7-klas/>
 3. Основи здоров'я. Електронні версії підручників для учнів 9-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу:
<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pidruchnikv/9-klas/13-osnovi->

	<p>zdorovya-9-klas/ 4. Основи здоров'я. Електронні версії підручників для учнів 8-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/8klas/zdorovja8/ 5. Основи здоров'я. Електронні версії підручників для учнів 8-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/6klas/zdorovja6/</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p><i>Базами практики є заклади загальної середньої освіти м.Кропивницький, Кіровоградської області, а також, за умови заключення індивідуального договору та створення належних умов для проходження практики, заклади освіти інших областей України.</i></p>